

De Weidegeelster ten oosten van Doesburg

R. F. VAN WIJNGEEREN en C. A. E. ZUURDEEG (S.B.B.)

Bij een beschrijving van de Weidegeelster (*Gagea pratensis*) in de Flora Neerlandica I, 6 (1964) troffen wij op p. 107/108 de volgende vermelding aan:

„Ned.: In het Fluv. distr. vrij zeldz. langs de Geld. IJssel, . . . zeer zeldz. langs de Oude IJssel (Drempt); . . .”

Dit gaf ons aanleiding om enkele gedeelten van het betrokken gebied eens nader te bekijken; het resultaat hiervan is het volgende. Een inventarisatie van het C.R.M.-object „De Wallen van Doesburg” op 4 april 1974 leverde ons ongeveer zeventig plantesoorten op, waarvan wij hier vermelden: Bosanemoon (*Anemone nemorosa*), Gevlekte aronskelk (*Arum maculatum*), Weidegeelster (*Gagea pratensis*) (fig. 1), Gewone vogelmelk (*Ornithogalum umbellatum*), Moerasandijvie (*Senecio congestus*), Wilde tijm (*Thymus serpyllum*) en Gele morgenster (*Tragopogon pratensis*).

Fig. 1. *Weidegeelster*.

Na een volgend onderzoek op 19 juni van dat jaar konden wij hier onder meer aan toevoegen: Trilgras (*Briza media*), Stekelzegge (*Carex spicata*), Groot warkruid (*Cuscuta europaea*), Kleine bevernel (*Pimpinella saxifraga*), Kleine ratelaar (*Rhinanthus minor*) en Kattedoorn (*Ononis spinosa*).

Voor zover wij konden nagaan, was deze groeiplaats van *Gagea pratensis* nog niet bekend.

De „Wallen van Doesburg” zijn de voormalige verdedigingswerken van Doesburg, gelegen ten oosten en zuiden van deze stad; als oude vestingliniën hebben zij vanwege hun geschiedkundige waarde steeds een zekere bescherming genoten, waardoor zij voor plant en dier tot een refugium zijn geworden. Vanwege zijn natuurwetenschappelijke waarde werd het gebied door het toenmalige Ministerie van O.K.W. (thans C.R.M.) van de gemeente als natuurreservaat aangekocht, terwijl het beheer werd overgedragen aan het Staatsbosbeheer. Het reservaat is verdeeld in de Hoge en de Lage Linie. De Hoge Linie is voor het publiek gesloten, terwijl de Lage Linie gedeeltelijk — alleen op paden — is opengesteld.

Op de Lage Linie troffen wij Bosanemoon en Gevlekte aronskelk massaal aan; dit is de enige groeiplaats van deze soorten in Doesburg. Van de Weidegeelster vonden wij hier slechts enkele exemplaren, bloeiend aan de zuidelijke voet van een vestingwal onder een meidoornhaag. In dezelfde omgeving vonden wij ook Stekelzegge, Kattedoorn en Gele morgenster; de laatste twee soorten komen eveneens voor op de Hoge Linie.

Op een terreintje dat tussen de beide linies in ligt en eigendom is van Rijkswaterstaat,

bevindt zich een groeiplaats van *Bunias* (*Bunias orientalis*).

Iets verder oostwaarts, in het bosje „De Braumberg” bij Drempt (gemeente Hummelo en Keppel), troffen wij tijdens een onderzoek op 17 april 1974 eveneens de Weidegeelster aan. Deze was hier wel wat talrijker dan bij Doesburg: wij vonden enkele tientallen exemplaren, waarvan het overgrote deel evenwel geen bloeistengels bezat.

Het desbetreffende bosje bestaat hoofdzakelijk uit oude Eiken, Beuken en Tamme kastanjes en heeft een vrij gevarieerde struikétage. Het is het restant van de tuin van een vroegere villa, „Ons Genoegen” genaamd en in 1948 omgedoopt tot „De Braumberg” (fig. 2). De oorspronkelijke bodem

Fig. 2. Drempt, bosje „De Braumberg”, gemeentelijk park „Ons Genoegen” (1948).

Fig. 1. Drempt, bosje „De Braumberg”, gemeentelijk park „Ons Genoegen” (1948). De bodem is een zand- en kleiwal met een laagveenlaag. De bodem is een zand- en kleiwal met een laagveenlaag. De bodem is een zand- en kleiwal met een laagveenlaag.

Fig. 3. Drempt, bosje „De Braumberg”, gemeentelijk park „Ons Genoegen” (1948). De bodem is een zand- en kleiwal met een laagveenlaag.

was een zand- en kleiwal met een laagveenlaag. De bodem is een zand- en kleiwal met een laagveenlaag. De bodem is een zand- en kleiwal met een laagveenlaag. De bodem is een zand- en kleiwal met een laagveenlaag.

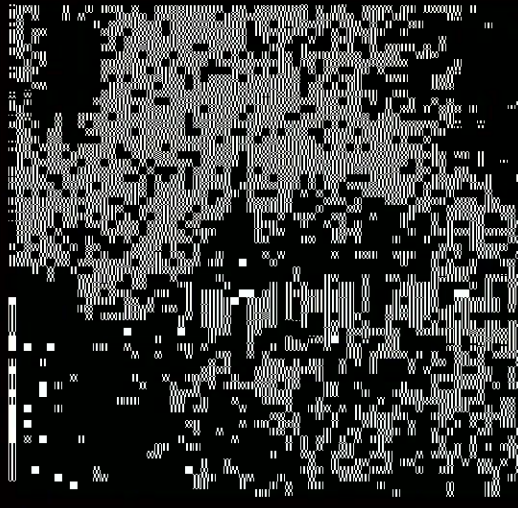

Fig. 4. *Verspreidingskaartje van de Weidegeelster in de provincie Gelderland.*

Het geeft ons voldoening, dat deze plant zich hier — alle gebeurtenissen ten spijt — heeft weten te handhaven.

Het verspreidingskaartje van de Weidegeelster in de provincie Gelderland (fig. 4) toont een duidelijke concentratie in het gebied langs de IJssel, terwijl de overige groeiplaatsen — voor zover ons bekend — meer afzonderlijk gelegen zijn. Wellicht moet men echter rekening houden met de mogelijkheid dat de soort op meer plaatsen voorkomt, doch nog niet werd opgemerkt doordat zij

vrij onaanzienlijk en niet algemeen bekend is; bovendien heeft zij een korte en vroege bloeiperiode, terwijl ze soms onder bepaalde omstandigheden gedurende één of meer jaren in het geheel niet tot bloei komt. Tenslotte kunnen wij ons voorstellen dat kenners de plant dáár zoeken, waar zij die verwachten te vinden — bij voorbeeld in stinsemilieus — terwijl wellicht daardoor elders groeiplaatsen onontdekt blijven. Opmerkelijk is in dit verband de vondst van de Weidegeelster bij Kootwijk (M. T. Jansen, 1972).

Litteratuur:

Flora gem. Hummelo en Keppel, Mr. G. J. W. Kets, 1954 - 1965.

Flora Neerlandica, I, 6, 1964.

Flora van Nederland, Heukels-Van Oostroom, 16e druk, 1970.

Graafschapsbode, De, dd. 28-5-1970.

Jaarverslag Staatsbosbeheer „De Wallen van Doesburg”, R. F. van Wijngeeren, 1974.

Wilde Planten, deel 2, 1971.